

UNIVERSITETET I OSLO

DET UTDANNINGSVITENSKAPELIGE FAKULTET

Institutt for spesialpedagogikk

Postboks 1140, Blindern
0318 Oslo

Sem Sælandsvei 7

Telefon: 22 85 80 59

Telefaks: 22 85 80 21

Web-adr.: <http://www.uv.uio.no/isp/>

Dato: 10.09 2010

Deres ref.:

Vår ref.:

Referat Programrådet i lesing og skriving i skolen, 07.09.10

Tilstede: Jørgen Frost (leder av programrådet), Bodil Stokke Olaussen, Jonas Bakken, Anne Kari Skardhamar, Sigurd Hasle (ref),
Forfall: Rita Hvistendal, Morten Nyttvedt (stud.repr), Hege Andresen(stud.repr), Jorunn Yttri

Referat siste møte, se

<http://www.isp.uio.no/adm/styret/referat/programutvalg/lesing/referat8juni2010.pdf>

SAK 15/10 Oppstar høst 2010 Oppsummering og status

Det er 21 studenter som er undervisningsoppmeldt på programmet, 13 på fordypning trinn 1. til 7 trinn og 8 på fordypning trinn 5.til 10 trinn. Oppstarten vurderes til å ha godt bra.

SAK 16/10 Vår 2011 Emneplaner og gjennomføring

Emneplaner gjennomgått.

Hvordan organisere vårsemesteret? Alternativene er sekvensielt (først et emne og så ett emne) eller serielt (alle emnene samtidig i rekker hele semesteret igjennom). Vi prøver å ha et felles informasjonsmøte ved semesterstart for alle emner.

Emneplanene for:

- ***Lesing og skriving i alle fag (10 sp) fra HiO***
- ***Skjønnlitteratur i lese og skriveopplæringen (10 sp) fra HiO***
- ***Lesing og skriving for minoritetsspråklige 1.til 7. (10 sp) fra PFI***

- ***Lesing og skriving for minoritetsspråklige 5. til 10. (10 sp) fra HIO***
- ***Fagskriving (10 sp) fra ILS/ILN***

ble vedtatt

Emnene er alle tidligere gjennomgått og godkjent på de enkelte institutt.

SAK 17/10 Metodedelen høst 2011

Begge fordypningen går sammen om Metodeemnet. Undervisningen skal ha en aktiv metode, med mye bruk av praktiske eksempler fra artikler fra pensum. Vitenskapsteorien tas til slutt. Pensum vil være kompendiet med artikler + grunnbok.

Vi må også tenke igjennom sensorer høst 2011/vår 2012. For å få en enklest fordeling av studiepoenginntekter i forhold til veiledningsinnsats, er nok det beste å opprette 3 eller 4 forskjellige masteroppgaveemner, ett for hvert institutt hvor veileder er ansatt. Alle emnene likestilles da i en grad, forskjellen er økonomisk.

Sak 18/10 Eksamen høst 2010

Programrådet diskuterte åpne versus lukkede oppgaver.

NESTE MØTE:

Tirsdag 19. oktober kl. 10.00-12.00, Møterom 494 Helga Engs hus, Blindern

Vedlegg:

- **Emnebeskrivelse Lesing og skriving i alle fag (10 sp)**
- **Emnebeskrivelse Skjønnlitteratur i lese og skriveopplæringen (10 sp)**
- **Emnebeskrivelse Lesing og skriving for minoritetsspråklige 1.til 7. (10 sp)**
- **Emnebeskrivelse Lesing og skriving for minoritetsspråklige 5. til 10. (10 sp)**
- **Emnebeskrivelse Fagskriving (10 sp)**

Lesing og skriving i alle fag (10 stp)

Innleiing

Emnet Lesing og skriving i alle fag er ein obligatorisk del av masterprogrammet: *Lesing og skriving på 1. til 7. trinn.*

Målgruppe

Målgruppa er den same som for masterprogrammet.

Opptakskrav

Ingen spesielle krav, same krav som for heile masterprogrammet

Læringsutbytte og kompetanse

Etter fullført emnestudium har kandidaten:

- kunnskap om grunnleggjande ferdigheiter i skriving og lesing som element i nyare skolepolitiske dokument og fagplanar, med spesiell vekt på LK06
- Inngåande forskingsbasert kunnskap om lesing og skriving som grunnleggjande læringsvilkår i alle fag og som nødvendig del av fagkunnskapen i skolefaga
- Inngåande kunnskap om måtar å utnytte lesing og skriving som del av tilpassa fagopplæring, på begynnar- og vidaregåande nivå
- Kvalifisert opplærings- og undervisningskompetanse i forhold til sentrale utfordringar ved fagspesifikk lesing og skriving på nynorsk og bokmål

Mål (dvs. læringsmål)

Studentane skal tileige seg kunnskap om grunnleggjande ferdigheiter som del av skolepolitisk utvikling i nasjonalt og europeisk perspektiv. Dei skal utvikle forståing av og innsikt i lesing og skriving som læringsvilkår og som del av fagkunnskapen i alle fag. Dette omfattar innsikt i forholdet mellom skriftspråkskompetanse og fagkunnskap i skolefaga, og kompetanse i å utnytte sambandet mellom lesing og skriving i fagopplæringa.

Innhaldet i studiet

- Literacy og grunnleggjande ferdigheiter som del av europeisk og norsk skoleutvikling
- Grunnleggjande ferdigheiter i lesing og skriving på norsk, kompetanse i bokmål og nynorsk
- Leseforståing med vekt på fagtekstsjangrar, (sjangertrekk og ordforråd)
- Fagtekstkunnskap; læreboktekstar, enkle og kompliserte samansette fagtekstar
- Forsking om lese- og skriveopplæring med vekt på eksplisitt og implisitt opplæring
- Fagskriving og faglesing i begynnarperspektiv, som vidareutvikla kompetanse og i andrespråksperspektiv
- Mappeskriving som læringsreiskap med vekt på respons og refleksjon
- Vurdering av lesekompetanse, lesetestar i nasjonalt og internasjonalt perspektiv
- Vurdering av skrivekompetanse innanfor fagspesifikke rammer

Organisering og arbeidsmåtar

Studiet er organisert som fulltidsstudium, og blir gitt som tilbod i kvart vårsemester saman med to andre delemne i same masterprogram. Undervisninga er lagt over 8 veker med tre timars seminarundervisning kvar gong på Høgskolen i Oslo.

Arbeidsformer i studiet:

Arbeidsformene er varierte og omfattar forelesing, studentframlegg og analysearbeid av ulike tekstar, elevtekstar, lærebok- og fagboktekstar og ulike former for testmateriale.

Vurdering

Arbeidskrav:

Presentasjon av tema med kort utdjuping (ca 1s) for semesteroppgåve på Fronter (innan 6. undervisningsveke), og kommentarar til medstudent innan 7. veke).

Presentasjon på Fronter av ei lærebok for 1. -7. i fritt valt fag med vekt på grunnleggjande ferdigheiter.

Arbeidskrava må vere godkjente før semesteroppgåva blir vurdert med gradert karakter.

Avsluttande vurdering

Individuell semesteroppgåve, vurdert med gradert karakter. (8-10 s).

Semesteroppgåva blir vurdert av faglærer og ekstern sensor ved bruk av gradert karakter; A som beste og E som dårlegaste ståkarakter og F for ikkje bestått.

Pensumlista vil vere klar i slutten av september 2010

Forslag emnebeskrivelse **Skjønnlitteratur i lese- og skriveopplæring**

1. Emnets nivå og omfang	Beskrivelse
Emnets navn	Skjønnlitteratur i lese- og skriveopplæring
Emnekode i FS for emnet og studienivåkode i FS	Forslag: LSS4140
Emnets omfang i studiepoeng	10 studiepoeng
Finansiering av emnet	Ren KD finansiering,

2. Mål og innhold	Beskrivelse
Mål for emnet	Kunnskaper Studentene skal tilegne seg kunnskap om litteraturteori og utvikle ferdigheter i analyse av ulike slag litterære tekster. Ferdigheter Etter fullført emnestudium har kandidaten: - Innsikt i teori og praktiske tiltak som kan fremme barns lese lyst og lese glede - Kunnskap om litteraturteorier og ferdigheter i analyse av litterære tekster generelt og barnelitteratur spesielt - Forståelse og innsikt i fagkunnskap om barnelitteratur i ulike sjangre og fra ulike tider Kompetanse i å vurdere adaptasjon av barnelitteratur og klassikere i nye tekstutgaver og i sammensatte tekster - Kompetanse i tilrettelegging av arbeid med ulike slag skjønnlitteratur i leseundervisningen - Kompetanse i å tilrettelegge for litterære samtaler og tekstbasert skriving i litteraturundervisningen Profesjonell (generell) kompetanse Studentene skal utvikle kompetanse i å tilrettelegge arbeid med skjønnlitteratur i leseopplæringen. Det omfatter innsikt i strategier for lesestimulering og innsikt i kombinasjon av litteraturlesning, samtale og tekstbasert skriving.
Innhold i emnet	• Lesestimulering. Teorier og strategier • Leseforståelse og ferdigheter i arbeid med skjønnlitterære tekster for barn • Litterær samtale som læringsredskap med vekt på tekstforståelse og refleksjon

	• Ulike tilnæringsmåter i litteraturforskning og litteraturundervisning • Innføring i barnelitteraturforskning • Vurdering av kompetanse i litteraturlesning med vekt på estetisk tilnærming • Vurdering av analytisk ferdighet og tematisk forståelse • Vurdering av kompetanse i tekstbasert skriving som viser innlevelse i de fiktive personenes erfaring og tanker.
<i>Ev målgruppe (bare for visse emner, se Beskrivelse)</i>	

3. Opptak	Beskrivelse
<i>Anbefalte/obligatoriske forkunnskapskrav for å få adgang til undervisning (faglige krav)</i>	
<i>Rangering av søkere til emnet</i>	
<i>Kapasitet på emnet</i>	30

4. Struktur	Beskrivelse
<i>Emnegruppe som emnet skal eller kan inngå i</i>	Emnet er obligatorisk del av masterprogram i lesing og skriving på 1. til 7. trinn
<i>Studieprogram som emnet skal inngå i</i>	Emnet tilbys i 2. semester
<i>Organisering av emnet</i>	• Emnet kan gjennomføres som del av masterprogram enten på full tid eller på deltid
<i>Om emnet tilbys både høst og vår</i>	• Emnet tilbys kun på våren 2. semester
<i>Overlapp med annet emne</i>	Nei
<i>Ev overgangsordning for emnet</i>	

5. Undervisning	Beskrivelse
<i>Undervisning og læringsformer</i>	Studiet er organisert som fulltidsstudium, og blir gitt som tilbud i hvert vårsemester sammen med to andre delemner i det samme masterprogrammet. Undervisningen er lagt over 6 uker med fire timers seminarundervisning hver gang på Høgskolen i Oslo. Arbeidsformene er varierte og omfatter

	forelesninger, litterære samtaler med analyse av litterære tekster, elevtekster og lærebøker, og studentframlegg med fagdidaktisk refleksjon og diskusjon på grunnlag av teoritekster.
Obligatoriske forhold i undervisningen	
Undervisningsspråk	
Undervisningssted	Høgskolen i Oslo

6. Eksamen og vurdering	Beskrivelse
Eksamens- og vurderingsformer	Obligatoriske komponenter: Det er to obligatoriske komponenter som være bestått før studenten kan fremstille seg til eksamen: - Presentasjon av en artikkel eller en del av bok fra teoripensum. Individuelt arbeid.(10 minutter pluss diskusjon). - Gruppeframlegg av didaktisk begrunnet undervisningsopplegg (15 minutter pluss diskusjon). Eksamen: En 5 dagers individuell hjemmeoppgave (ca.10 sider) med oppgitt emne.
Faglige krav for å kunne avlegge eksamen	
Krav ved eksamensdeler	
Eksamensspråk	
Eksamenssted	HiO
Hjelpemiddel til eksamen med tilhørende kontrolltiltak	
Karaktersystem	
Sensurering	
Løpende vurdering	

7. Kvalitetssikring	Beskrivelse
Evalueringsordning knyttet til emnet	
Ordning for tilsynssensor	Emnet benytter tilsynssensoren til masterprogram i lesing

<i>Vedtak mht fastsettelse og endring av emneplan</i>				
<i>Fastsettelse av emneplan</i>	Dato:	Saksnr:	Vedtaksorgan:	Fra semester:
<i>Endring av emneplan</i>	Dato:	Saksnr:	Vedtaksorgan:	Fra semester:

Emnebeskrivelse *Lesing og skriving for minoritetsspråklige (1-7)*

1. Emnets nivå og omfang	Beskrivelse
Emnets navn	<i>Lesing og skriving for minoritetsspråklige (1-7)</i>
Emnekode i FS for emnet og studienivåkode i FS	LSS4130
Emnets omfang i studiepoeng	10 studiepoeng
Finansiering av emnet	

2. Mål og innhold	Beskrivelse
Mål for emnet (Kommer under overskriften "Hva lærer du?" på nettsidene)	Kunnskaper: Studenten har avansert kunnskap om de spesielle utfordringene lese- og skriveutvikling hos minoritetsspråklige barn kan by på. Han / hun har forskningsbasert kunnskap om sammenhengen mellom språkutvikling og leseferdigheter hos minoritetsspråklige. Studenten skal ha innsikt i hva et rikt ordforråd og leserelaterte aktiviteter i og utenfor skolen betyr for leseforståelse, lesing av ulike tekster og kontrastiv språkanalyse. Studentene skal ha kjennskap til ny forskning om metoder i lese- og skriveundervisningen relatert til det å lære å lese på et andre språk. Studentene skal også ha kunnskap om kartlegging av leseferdigheter for denne elevgruppen. Ferdigheter: Studenten kan anvende sin kompetanse innenfor lesing og skriving til å undervise minoritetsspråklige og/eller veilede andre når det gjelder lese- og skriveopplæring for disse elevene. De skal kunne utvikle opplæringstiltak og kritisk vurdere pedagogisk praksis rettet mot lese- og skriveopplæring for minoritetsspråklige. Profesjonell (generell) kompetanse: Studentene skal ha en grunnleggende profesjonskunnskap rundt lesing og skriving for minoritetsspråklige elever på barnetrinnet. Kompetansen skal være forskningsbasert med kjennskap til sentrale teorier, som kan videreutvikles på grunnlag av ny forskning og praksiserfaringer.

Innhold i emnet (Kommer under overskriften ” Kort om emnet” på nettsidene)	-Lesingens plass i nasjonale læreplaner -Sentrale teorier om lesing og metoder for leseopplæring -Forskningsbaserte kunnskaper og debatter om ulike tilnærminger til utvikling av lese- og skriveferdigheter -Utvikling av leseferdigheter, ordforråd og begrepskunnskap. -Utvikling av lesing og leserelaterte utfordringer hos to-/flerspråklige elever. -Begynneropplæring i lesing og skriving -Leseforståelse -Pedagogisk kartlegging og pedagogisk bruk av kartleggingsresultater. -Intervensjonstiltak og, forebyggende tiltak lesevaner -Bruk av ulike læremidler og digitale læringsressurser i lese- og skriveopplæring.
Ev målgruppe (bare for visse emner)	

3. Opptak	Beskrivelse
Anbefalte/obligatoriske forkunnskapskrav for å få adgang til undervisning (faglige krav)	
Rangering av søkere til emnet	
Kapasitet på emnet	30

4. Struktur	Beskrivelse
Emnegruppe som emnet skal eller kan inngå i	•
Studieprogram som emnet skal inngå i	Masterprogram i Lesing og skrivng i skolen, Fordypning Lesing og skriving i skolen – Lesing og skriving på 1. til 7. trinn:
Organisering av emnet	
Om emnet tilbys både høst og vår	Tilbys hver vår, andre semester
Overlapp med annet emne	
Ev overgangsordning for emnet	

5. Undervisning	Beskrivelse
Undervisning og læringsformer	-Forelesninger ved emneansvarlige lærere --Seminarvirksomhet og gruppearbeid der studentene inntar en aktiv rolle.
Obligatoriske forhold i undervisningen	
Undervisningsspråk	Norsk

Undervisningssted	UiO
--------------------------	------------

6. Eksamen og vurdering	Beskrivelse
Eksamens- og vurderingsformer	Emnet omfatter ett arbeidskrav og en 4-timers avsluttende skriftlig eksamen. Arbeidskrav består av en individuell eller gruppevis pensumrelatert oppgave etter et oppgitt emne. Emneansvarlig lærer oppgir emnet. Omfanget av oppgaven: Individuell : 5-6 sider Grunder på to: 8-10 sider Grunder på tre: 12-14 sider Arbeidskravet må være godkjent for at studentene skal kunne gå opp til den avsluttende skriftlige eksamenen.
Faglige krav for å kunne avlegge eksamen	
Krav ved eksamensdeler	
Eksamensspråk	Norsk
Eksamenssted	Eksamenssted som UiO
Hjelpemiddel til eksamen med tilhørende kontrolltiltak	
Karaktersystem	Avsluttende eksamen vurderes etter bokstavgradert skala: A-F.
Sensurering	
Adgang til utsatt eller ny eksamen/vurdering / Possibility of make-up exams and retakes	
Løpende vurdering	

7. Kvalitetssikring	Beskrivelse
Evalueringsordning knyttet til emnet	
Ordning for tilsynssensor	Emnet benytter tilsynssensoren til masterprogram i lesing

Vedtak mht fastsettelse og endring av emneplan				
Fastsettelse av emneplan	Dato:	Saksnr:	Vedtaksorgan:	Fra semester:
Endring av emneplan	Dato:	Saksnr:	Vedtaksorgan:	Fra semester:

Lesing og skriving for minoritetsspråklige 5.-10. (10 sp)

Innledning

Emnet lesing og skriving for minoritetsspråklige er en obligatorisk del av masterprogrammet ***Lesing og skriving på 5.-10.trinn***

Målgruppe

Målgruppa er den samme som for masterprogrammet

Opptakskrav

Opptakskrav som for masterprogrammet som helhet

Læringsutbytte og kompetanse

Etter fullført emnestudium har kandidaten:

- Inngående kunnskap om utfordringer andrespråkseleven møter i arbeidet med å videreutvikle sin skriftkyndighet fra 5.-10.trinn i grunnskolen, og ferdigheter til å møte disse utfordringene didaktisk, med bakgrunn i gjeldende læreplan for grunnskolen.
- Forskningsbasert kunnskap om ordinnlæring og sjangerlæring relatert til skolens fagbøker og de sjangerkrav gjeldende læreplan stiller
- Forskningsbasert kunnskap om læringspotensialet som ligger i språklig samhandling
- Inngående kunnskap om ulike former for måling av lese- og skrivekompetanse, og evne til å vurdere og reflektere over bruken av ulike kartlegginger og tester
- Kompetanse til å bidra i utvikling og kvalitetssikring av lese- og skriveopplæring for andrespråkseleven i grunnskolens 5.-10. trinn

Innhold i studiet

- Skriftkyndighet (literacy) i en flerkulturell skole
- Videreutvikling av skriftkyndighet (literacy) i et andrespråksperspektiv
- Forskning om ordinnlæring og ordforståelse når norsk er andrespråket
- Forskning om samtalen som grunnlag for faglig og språklig utvikling for andrespråkselever
- Lærebokteksten - lesing og skriving av saktekster, eksplisitt og implisitt sjangerlæring
- Det ***urolige*** språket – utfordringer i forståelsen av den skjønnlitterære teksten
- Analyse av elevtekster, strategier for respons og vurdering

- Mappeskriving som arbeids- og vurderingsform
- Vurdering av lese- og skrivekompetanse for andrespråkseleven - kartleggingsprøver og lesetester nasjonalt og internasjonalt

Organisering og arbeidsmåter

Studiet er organisert som et fulltidsstudium, og gis som tilbud i hvert vårsemester sammen med to andre delemner i samme masterprogram. Undervisninga er lagt over åtte uker med tre timers seminarundervisning hver gang på Høgskolen i Oslo.

Arbeidsformer i studiet

Variasjon mellom forelesning, gruppe- og pararbeid samt seminarform med studentinnlegg.

Vurdering

Individuell semesteroppgave med egenformulert(e) forskningsspørsmål. Vurdering med gradert karakter med A som beste og E som dårligste ståkarakter og F for ikke bestått. Intern og ekstern sensor.

Studenter som ikke består eksamen kan levere omarbeidd og forbedra versjon av semesteroppgaven til ny/utsatt eksamen. Tilsvarende gjelder for studenter som ønsker å forbedre karakteren.

Pensum vil være klart medio oktober 2010.

Emnebeskrivelse per 18.03.10: **Fagskriving 5.-10. trinn**

Emnet skal tilbys av ILS, men undervisningen gis av ILN og ILS i fellesskap.

Kontaktperson på ILS er Frøydis Hertzberg, på ILN Jonas Bakken

1. Emnets nivå og omfang	Beskrivelse
Emnets navn	Fagskriving 5.-10. trinn
Emnekode i FS for emnet og studienivåkode i FS	LSS4220
Emnets omfang i studiepoeng	10
Finansiering av emnet	

2. Mål og innhold	Beskrivelse
Mål for emnet	Kandidaten skal ha tilegnet seg innsikt i ulike aspekter ved skoleskriving i norsk og andre fag på en slik måte at hun eller han kan være en ressursperson på sin skole.
Innhold i emnet	Fagskriving, praktisk retorikk, sjanger/literacy, grunnskolens skrivekultur, sammensatte tekster, skriving på et andrespråk, vurdering av skriving, nasjonale prøver i skriving
Ev målgruppe (bare for visse emner, se Beskrivelse)	Målgruppen er den samme som for programmet i sin helhet. I tillegg kan dette emnet tas av masterstudenter på Lektorprogrammet (UV) og på relevante program på HF

3. Opptak	Beskrivelse
Anbefalte/obligatoriske forkunnskapskrav for å få adgang til undervisning (faglige krav)	Ingen spesielle krav – følger samme krav som resten av 5-10-programmet
Rangering av søkere til emnet	
Kapasitet på emnet	Minimum 4, maksimum 30

4. Struktur	Beskrivelse
Emnegruppe som emnet skal eller kan inngå i	
Studieprogram som emnet skal inngå i	Som obligatorisk del i programmet Lesing og skriving i skolen 5-10.
Organisering av emnet	Fulltid eller deltid

<i>Om emnet tilbys både høst og vår</i>	• <i>Hver vår</i>
<i>Overlapp med annet emne</i>	
<i>Ev overgangsordning for emnet</i>	

5. Undervisning	Beskrivelse
<i>Undervisning og læringsformer</i>	<i>To timer seminarundervisning i uka over 14 uker. Inkludert:</i> • <i>Studentaktive metoder (f.eks. praktisering av "skrive for å lære"-øvelser, øvelser i vurdering av elevtekster i ulike sjangrer og fra ulike fag)</i>
<i>Obligatoriske forhold i undervisningen</i>	<i>Midtveis i studiet skal tema for semesteroppgave godkjennes</i> <i>Studentene skal etter tur stille spørsmål til neste gangs tema på læringsplattformen</i>
<i>Undervisningsspråk</i>	<i>Norsk</i>
<i>Undervisningssted</i>	<i>UiO</i>

6. Eksamen og vurdering	Beskrivelse
<i>Eksamens- og vurderingsformer</i>	<i>Semesteroppgave</i>
<i>Faglige krav for å kunne avlegge eksamen</i>	
<i>Krav ved eksamensdeler</i>	
<i>Eksamensspråk</i>	<i>Norsk eller et annet nordisk språk</i>
<i>Eksamenssted</i>	<i>UiO</i>
<i>Hjelpemiddel til eksamen med tilhørende kontrolltiltak</i>	<i>Til arbeidet med semesteroppgaven er alle hjelpemidler tillatt</i>
<i>Karaktersystem</i>	<i>A-F</i>
<i>Sensurering</i>	<i>Semesteroppgaven eneste grunnlag for karakter</i>
<i>Løpende vurdering</i>	

7. Kvalitetssikring	Beskrivelse
<i>Evalueringsordning knyttet til emnet</i>	<i>Evalueringer underveis og periodisk, inklusive:</i> • <i>Rapport til tilsynssensor</i> • <i>Studentevalueringer, midtveis og til slutt</i> • <i>1 sensor, fortrinnsvis fra en lærerutdanningsinstitusjon</i>
<i>Ordning for tilsynssensor</i>	<i>Her følger vi ordningen som praktiseres ved ILS – den er nå under revisjon</i>

<i>Vedtak mht fastsettelse og endring av emneplan</i>				
<i>Fastsettelse av emneplan</i>	Dato:	Saksnr:	Vedtaksorgan:	Fra semester:
<i>Endring av emneplan</i>	Dato:	Saksnr:	Vedtaksorgan:	Fra semester: